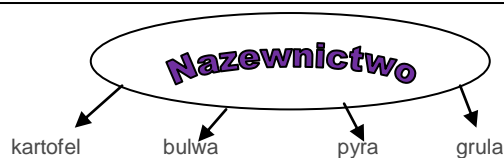

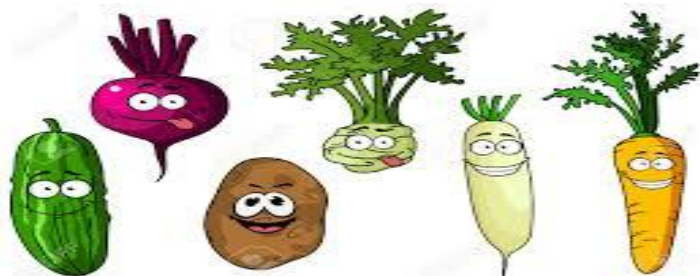
Ziemniaki

Ziemniaki to podobnie jak papryka i pomidor bylina z rodziny psiankowatych. Nazwy tej używa się jednak do określania konkretnych ich części, a mianowicie bulw, gdyż ta część warzywa jest jadalna. Ziemniaki uprawiane są na naprawdę masową skalę (pod względem produkcji to czwarta, po pszenicy, ryżu i kukurydzy, roślina uprawna), ich ceny są dzięki temu ogólnie przystępne, a dania przygotowane na ich bazie niezwykle popularne.

Ziemniaki, w połączeniu np. z warzywami czy chudym mięsem, są nie tylko dietetyczne, ale również bardzo zdrowe, gdyż są prawdziwą skarbnicą witamin i mikroelementów. Ziemniaki dostarczają stosunkowo duże ilości witamin: B1, PP, B5, B6, C, są również źródłem składników mineralnych: potasu, magnezu, fosforu, żelaza, miedzi, manganu i cynku. Tym samym, ziemniaki min.:

- obniżają ciśnienie
- regulują pracę układu pokarmowego, w tym również jelit
- pomagają usunąć nadmiar wody z organizmu
- poprawiają stan skóry
- wspomagają wzrok
- usprawniają proces krzepnięcia krwi
- redukują stres itd.

Ciekawostki o ziemniakach

- rok 2008 został ogłoszony przez ONZ Rokiem Ziemniaka
- pomniki ziemniaka znajdują się min. w słowackim mieście Sencur, w Idaho w Stanach Zjednoczonych (w Muzeum Ziemniaka), w miejscowości Ananova w Chorwacji, w Prinzendorf w Austrii, w Polsce - w Biesiekierzu oraz Poznaniu
- ziemniaki nazywa się również, w zależności od gwary czy dialektu, barabolami, komperami, bulbami, kartoflami, perkami, pyrami, swapkami, bulwami oraz grełami
- największym producentem ziemniaków na świecie są Chiny (produkuje się tam ponad 80 mln ton rocznie, w Polsce - około 8 mln ton)
- człowiek zjada statystycznie 33 kilogramy ziemniaków rocznie
- w Peru utworzono największy na świecie bank genów ziemniaka. Znajduje się w nim ponad 10 tysięcy odmian tego warzywa
- duże ubytki witaminy C w ziemniakach mogą występować wskutek przechowywania ich zimą w nieodpowiednich warunkach. Straty te mogą wynieść nawet 75% pierwotnego zawartości tej witaminy
- w Europie XVII-XVIII wieku ziemniaki były traktowane jako rośliny ozdobne

Fioletowy ziemniak, inaczej ziemniak truflowy, to intensywnie zabarwiona odmiana psianki ziemniaka (*Solanum tuberosum*). Jak wszystkie ziemniaki pochodzi z Peru, tam częściej jest nazywany czarnym ziemniakiem. We Francji nazywane chińskimi trufkami.

Fioletowy kolor zawdzięczają wysokiej zawartości antocyjanów. W smaku przypomina inne ziemniaki, jednak jest nieco bardziej wytrawny. Skórka jest twardsza, bulwy dorastają później i dają znacznie niższy plon. Prawdopodobnie jest to przyczyną jego małej popularności.

Dopiero pod koniec XVI wieku ziemniaki pojawiły się w Europie (odpowiedzialni są za to Hiszpanie, którzy około roku 1570 powrócili do kraju po podbiciu terytorium Inków), ale w Andach uprawiano je już około 8 tysięcy lat temu. W XIX wieku stały się one jednym z podstawowych składników diety Europejczyków. Sprowadzenie ziemniaków do Polski przypisuje się królowi Janowi III Sobieskiemu, po wygranej bitwie wiedeńskiej. Dziś ziemniaki często goszczą na naszych stołach i to pod wieloma różnymi postaciami, są bowiem dostępne (i tanie) cały rok, a ich przygotowanie, przynajmniej w najprostszej formie, nie wymaga zbyt wiele wysiłku i kulinarnych umiejętności. Odmiany dostępne na polskim rynku różnią się kształtem, kolorem, smakiem i zapachem; są mięsiste albo mączyste, duże albo małe, białe albo żółte, niektóre bardziej nadają się na sałatkę, inne na puree lub na pyzy, jeszcze inne do gotowania, pieczenia albo na frytki.

Bataty (łac. *Ipomoea batatas*) to inaczej **słodkie ziemniaki**, patat, kūmara lub wijeć ziemniaczany. Bataty pochodzą z Ameryki Środkowej. Portugalscy odkrywcy zabrali je do Afryki i Indii, które dzisiaj są jednym z głównych - obok Wietnamu, Japonii i Chin - producentów batatów. Ponieważ bataty wymagają ciepłego klimatu, w Europie mogą być uprawiane tylko na ograniczonych terenach. Europejczycy odkryli bataty - podobnie jak ziemniaki - wraz z podbojem Nowego Świata.

